



Griffie

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan Gemeenten

Gemeente Hardinxveld-Giessendam
College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 175
3370 AD HARDINXVELD-GIESSENDAM

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming en
Preventie**

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

mr I.M. Zweep
im.zweep@minvws.nl

Kenmerk

3753227-1060008-VGP

Bijlage

1

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres met
vermelding van de datum en het
kenmerk van deze brief.*

Datum 8 februari 2024
Betreft Informatie over artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag
inzake tabaksontmoediging

Geachte heer/mevrouw,

Met deze brief wil ik u er graag aan herinneren om terughoudend te zijn in uw contacten met de tabaksindustrie. Op 5 september 2018 heeft mijn ambtsvoorganger de Tweede Kamer toegezegd om overheden meermaals op het belang van terughoudendheid in contact met de tabaksindustrie te wijzen.¹ U heeft van mijn voorgangers op 10 november 2015 en 26 juni 2019 een brief hierover ontvangen.

Het Nederlandse beleid over omgang met de tabaksindustrie is gebaseerd op artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging (hierna: WHO-Kaderverdrag). Dit verdrag, dat de Staat en zijn organen bindt, biedt een kader voor maatregelen ten behoeve van tabaksontmoediging. In deze brief verduidelijk ik de betekenis van artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag. Daarnaast verzoek ik u kennis te nemen van het protocol, waarin de wijze van omgang met de tabaksindustrie wordt beschreven en die als bijlage bij deze brief is meegestuurd.

Verduidelijking invulling artikel 5.3 WHO-Kaderverdrag

Artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag beoogt te voorkomen dat partijen bij dit Kaderverdrag hun beleid inzake tabaksontmoediging laten beïnvloeden door de belangen van de tabaksindustrie. Dit betekent voor u dat een overleg met deze bedrijfstak alleen mag plaatsvinden, voor zover dit op geen enkele wijze invloed heeft op de gemeentelijke beleidsplannen op het gebied van tabaksontmoediging. Contact met de tabaksindustrie kan daarom alleen plaatsvinden als het gaat over uitvoeringstechnische vraagstukken die voortkomen uit vastgesteld beleid. Mocht u met de tabaksindustrie spreken over uitvoeringstechnische kwesties, dan is het uitgangspunt dat verslagen van deze overleggen openbaar worden gemaakt op de website van de gemeente. Ook wordt u opgeroepen andere schriftelijke documenten waaruit contact met de industrie blijkt openbaar te maken (voor zover de wet niet aan openbaarmaking in de weg staat). Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het ministerie van Financiën hebben de

¹ Kamerstukken II, 2017/18, Aanhangsel van de Handelingen, nr. 3097.

invulling van artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag nader toegelicht in het document 'Verduidelijking invulling artikel 5.3 WHO-Kaderverdrag'. Dit document is op 24 september 2015 naar de Eerste en Tweede Kamer gestuurd.² Verder is er een protocol opgesteld voor alle ambtenaren werkzaam bij de ministeries en andere overheden (zie bijlage). In dit protocol staat nadere informatie over de omgang met de tabaksindustrie.³

Lobbytechnieken

De tabaksindustrie kan ook op andere manieren contact met u zoeken. Zo kunnen vertegenwoordigers van de tabaksindustrie ambtenaren benaderen via e-mail, telefoon of tijdens bijeenkomsten. Ook kunt u denken aan samenwerking in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen of bij publieksevenementen. Zelfs het creëren van aantrekkelijke rookzones op strategische plekken kan roken aanmoedigen. Elke vorm van samenwerking met de tabaksindustrie is in strijd met artikel 5.3 WHO-Kaderverdrag. Ik vraag u daarom extra alert te zijn op lobbytechnieken van de tabaksindustrie.

Schadelijkheid van roken

Tabaksontmoediging is van evident belang. Jaarlijks sterven in Nederland ongeveer 20.000 mensen door roken en enkele duizenden door meeroken.⁴ Roken is een belangrijke risicofactor voor kanker en veroorzaakt ook andere ziekten, waaronder hart- en vaatziekten, luchtwegziekten, diabetes en long-, tandvlees- en gewrichtsontstekingen. Sigaretten bevatten de verslavende stof nicotine. Daarom is stoppen met roken zo moeilijk. De regering wil met een breed pakket aan maatregelen, in de vorm van wet- en regelgeving en samenwerkingsafspraken, bewerkstelligen dat alle rokers (jong en oud) stoppen met roken, gestopt blijven en dat meeroken door jong en oud wordt voorkomen. Dit geldt ook voor e-sigaretten (vapes) die populair zijn onder jongeren. Het Nationaal Preventieakkoord, dat op 3 november 2018 is gesloten met verschillende maatschappelijke partijen⁵, is nog steeds de basis voor het treffen van maatregelen. Hierin is onder andere afgesproken dat in 2040 een rookvrije generatie wordt gerealiseerd, waarbij geen enkele jongere meer start met roken.⁶

Ik roep u op om u aan te sluiten bij de rookvrije generatie en uw lokale aanpak op tabaksontmoediging te richten op rookvrije omgevingen voor kinderen.

² Kamerstukken II, 2015/16, 32 011, nr. 47.

³ Het protocol is samen met andere informatie over de omgang met de tabaksindustrie beschikbaar op de webpagina 'Duidelijkheid over contact met de tabaksindustrie'. Op deze pagina van de Rijksoverheid wordt ook communicatie met de industrie openbaar gemaakt. Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/transparant-over-contact-tabaksindustrie>

⁴ Zie pagina 11 van bijlage 863921 bij *Kamerstukken II*, 2018/19, 32793, nr. 339. Zie ook: www.rijksoverheid.nl, zoekterm: nationaal preventieakkoord.

⁵ Bijlage 863921 bij *Kamerstukken II*, 2018/19, 32793, nr. 339. Zie ook: www.rijksoverheid.nl, zoekterm: nationaal preventieakkoord. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gezondheid-en-preventie/documenten/convenanten/2018/11/23/nationaal-preventieakkoord>

⁶ Zie pagina 3 van bijlage 863921 bij *Kamerstukken II*, 2018/19, 32793, nr. 339. Zie ook: www.rijksoverheid.nl, zoekterm: nationaal preventieakkoord.

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

U wordt verzocht de informatie uit deze brief en de bijlage te communiceren aan uw ambtenaren, uitvoeringsorganen en de gemeenteraad. Mocht u vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de Directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De contactgegevens vindt u rechts bovenaan de brief.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,



Maarten van Ooijen

Protocol over de wijze van omgang met de tabaksindustrie

- Artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging luidt als volgt:
"Bij de vaststelling en uitvoering van hun volksgezondheidsbeleid met betrekking tot tabaksontmoediging, nemen Partijen, in overeenstemming met het nationaal recht, maatregelen om dit beleid te beschermen tegen commerciële en andere gevestigde belangen van de tabaksindustrie."¹

Algemene uitgangspunten:

1. *Wat is het doel van dit protocol?*
Artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging bindt de Staat en al zijn organen. Dat betekent dat alle overheden, zowel decentrale, ministeries als uitvoeringsorganen zich aan dit verdrag moeten houden. Dit protocol wil daarom voor alle overheden duidelijk maken wat artikel 5.3 inhoudt en geeft een idee hoe overheden zelf invulling kunnen geven aan dit artikel met het oog op hun werkzaamheden.
2. *Waarom anders omgaan met de tabaksindustrie?*
Artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging bepaalt dat overheden bij vaststelling en uitvoering van hun beleid zich niet laten beïnvloeden door de commerciële en andere gevestigde belangen van de tabaksindustrie.
3. *Wie is de tabaksindustrie?*
De tabaksindustrie bestaat uit de producenten, distributeurs en importeurs van tabaksproducten. Onder tabaksindustrie worden ook verstaan organisaties en personen indien en voor zover zij de tabaksindustrie vertegenwoordigen of als lobbyist voor de tabaksindustrie optreden.
4. *Aansluiten bij bestaande gedragscodes*
Sinds 2006 moet elke overheid een integriteitsbeleid voeren volgens de Ambtenarenwet. De huidige integriteitscodes van overheden geven al invulling aan hoe zich te gedragen tegenover allerlei aspecten, waaronder de invloeden van de industrie. In aansluiting op de huidige gedragscodes, worden overheden geadviseerd een specifieke passage toe te voegen over contact met de tabaksindustrie met de volgende strekking:

"Integriteit gaat ook over het dienen van het algemeen belang, en burgers en externe partijen moeten erop kunnen vertrouwen dat de overheid niet bevooroordeeld of partijdig is en dat beslissingen op objectieve gronden worden genomen. Om dit te bevorderen kunnen bijvoorbeeld afspraken worden gemaakt over de omgang met lobbyisten. Zo heeft de overheid de specifieke afspraak gemaakt inzake tabaksontmoediging dat overheden bij vaststelling en uitvoering van hun beleid zich niet laten beïnvloeden door de commerciële en andere gevestigde belangen van de tabaksindustrie. Binnen de professionele verantwoordelijkheid van onze organisatie valt dus ook terughoudendheid in contact met de tabaksindustrie. Dit is van belang om te voorkomen dat contact met de tabaksindustrie kan leiden tot maatregelen die (in)direct kunnen aanzetten tot roken".

¹ https://wetten.overheid.nl/BWBV0001706/2005-04-27#Verdrag_5.3

Article 5.3: In setting and implementing their public health policies with respect to tobacco control, Parties shall act to protect these policies from commercial and other vested interests of the tobacco industry in accordance with national law.

5. *Terughoudendheid in contact met de tabaksindustrie*
Op grond van artikel 5.3 dienen overheden terughoudend te zijn met contacten met de tabaksindustrie om te voorkomen dat de tabaksindustrie invloed kan uitoefenen op het beleid. Daarom dienen contacten met de tabaksindustrie te worden beperkt tot uitvoeringstechnische kwesties.

6. *Transparantie*
Indien contact tussen de overheid en de tabaksindustrie plaatsvindt, staat transparantie voorop. Dit betekent dat verslagen van toegestaan overleg met de tabaksindustrie openbaar worden gemaakt op de website van de betrokken overheid. Hierbij adviseren we overheden om hetzelfde te doen met andere schriftelijke documenten, zoals e-mails en correspondentie met de tabaksindustrie (met inachtneming van de Wet open overheid).

7. *Naleving is verantwoordelijkheid van alle overheden*
Artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging bindt de gehele Staat en al zijn organen. Dit betekent dat elke overheid zelf verantwoordelijk is voor de naleving van dit artikel.
